

'Uwchben a Thu Hwnt'

Adolygiad cenedlaethol o ofal cartref yng Nghymru

Crynodeb gweithredol

Cyflwyniad

Mae ein hadroddiad llawn – sydd ar wahân i grynodedb gweithredol hwn – yn amlinellu canlyniadau'r adolygiad cenedlaethol o ofal a ddarperir i bobl yn eu cartrefi (gofal cartref) a gynhaliwyd gan Arolygiaeth Gofal a Gwasanaethau Cymdeithasol Cymru (AGGCC) rhwng mis Awst 2015 a mis Mawrth 2016.

Nod ein hadolygiad oedd:

- asesu math a maint y gofal cartref a ddarperir yng Nghymru;
- nodi'r hyn sy'n gweithio a'r hyn nad yw'n gweithio.

Nod ein hadolygiad oedd deall y berthynas rhwng y bobl a'r sefydliadau canlynol, a sut maent yn dibynnu ac yn effeithio ar ei gilydd:

- pobl sy'n derbyn gofal yn eu cartrefi;
- gweithwyr gofal sy'n darparu gofal ar gyfer pobl yn eu cartrefi (yn yr adroddiad hwn, ystyr 'gweithwyr gofal' yw gofalcwyr sy'n cael eu talu i ddarparu gofal, nid aelodau teulu sy'n darparu gofal yn ddi-dâl);
- darparwyr gofal sy'n trefnu gofal;
- awdurdodau lleol sy'n comisiynu gofal cartref.

Gwnaethom ystyried y gwahanol ddulliau ar gyfer comisiynu a chaffael gofal yng Nghymru, a manteision a heriau'r dulliau hyn. Mae'r adroddiad yn gwneud argymhellion ar

gyfer gwella arferion a ffurfio'r rheoliadau a'r canllawiau sy'n cael eu datblygu i gefnogi deddf newydd Deddf Rheoleiddio ac Arolygu Gofal Cymdeithasol (Cymru) 2016¹.

Gofynnodd ein hadolygiad y prif gwestiynau canlynol.

- Sut mae cynghorau lleol a byrddau iechyd yn comisiynu gwasanaethau gofal cartref?
- Beth sy'n gweithio'n dda a ble y gellid gwella trefniadau?
- Sut mae gwasanaethau gofal cartref yn trefnu'r gofal y maent yn ei ddarparu?
- Beth yw ansawdd y gofal mae pobl yn ei dderbyn?
- Pa fath o dâl ac amodau sydd gan weithwyr gofal a pha heriau maent yn eu hwynebu?
- Pa systemau sicrhau ansawdd sydd ar waith?

Gwnaethom archwilio gofal cartref o safbwynt pedwar prif grŵp:

- pobl a'u teuluoedd;
- gweithwyr gofal;
- darparwyr gofal;
- comisiynwyr gofal.

¹ Llywodraeth Cymru (2016a) Deddf Rheoleiddio ac Arolygu Gofal Cymdeithasol (Cymru) 2016. Cymru: Llywodraeth Cymru.

Crynodeb gweithredol

Aeth yr adolygiad cenedlaethol ati i brofi hypothesis syml: mae'r ffordd y mae gwasanaethau gofal cartref yn cael eu comisiynu a'u caffael yn cael effaith uniongyrchol ar brofiadau pobl sy'n derbyn gofal. Y rhesymu yw bod comisiynu'n dylanwadu ar y ffordd mae asiantaethau gofal cartref yn ymateb pan fyddant yn trefnu darparu gofal, sy'n effeithio ar y ffordd mae gweithwyr gofal yn ymgysylltu â'r gwaith a sut y disgwylir iddynt ddarparu gofal.

I raddau helaeth, mae'r hypothesis wedi caei ei brofi. Mae cysylltiadau amlwg.

Mae gofal a chymorth a drefnir am gyfnod penodol gyda thasgau gosod (sail 'amser a thasg') yn fwy tebygol o arwain at ofal

anhyblyg a ddarperir ar frys, yn enwedig pan fydd yr amser ar gyfer ymweliadau'n fyr. Trwy arolygu cynghorau a chynnal grwpiau ffocws, canfuom fod gofal a brynir am brisiau isel yn tueddu i arwain at ragor o broblemau wrth recriwtio a chadw gweithwyr. Mae hyn oherwydd nad yw darparwyr gofal yn gallu cynnig tâl ac amodau deniadol. Yn ei dro, mae hyn yn lleihau capasiti, sy'n golygu llai o weithwyr i ddarparu'r gofal a rhagor o bwysau i wasgu galwadau i mewn. Mae hyn yn gwneud yr anawsterau'n waeth, oherwydd bod gweithwyr gofal a roddir o dan straen yn fwy tebygol o adael. Yna mae darparwyr yn fwy tebygol o roi contractau a phecynnau gofal yn ôl oherwydd nad oes ganddynt ddigon o weithwyr gofal i fodloni'r galw.

Ar y llaw arall, pan fydd cydweithredu da a dealltwriaeth gilyddol rhwng comisiynwyr a darparwyr, mae trefniadau ar gyfer darparu gofal yn fwy sicr. Mae gofal yn fwy tebygol o fod yn ddibynadwy ac yn canolbwyntio ar yr unigolyn pan fydd yn cael ei drefnu ar sail hyblyg, pan delir ffi deg amdano, a phan fydd gan bobl sy'n ei dderbyn lefel uchel o reolaeth.

Canfuom hefyd fod lefel y sgiliau o fewn asiantaethau gofal cartref unigol yn effeithio ar ansawdd y gofal mae pobl yn ei dderbyn, ni waeth pa gyfraddau a delir. Gwelsom hyn yn ystod ein harolygiadau, yn yr adborth gan weithwyr gofal a oedd wedi symud rhwng asiantaethau, a chan bobl a oedd wedi derbyn gofal a chymorth gan fwy nag un asiantaeth. Ni waeth sut mae'r gofal yn cael ei gomisiynu, mae cyfran fach o asiantaethau gofal cartref sy'n cael eu rheoli a'u trefnu mewn modd gwael. Mae hyn yn arwain at ofal annibynadwy, dilyniant gofal gwael (pan na fydd pobl yn gweld yr un gweithwyr gofal), a chyfathrebu gwael.

Fodd bynnag, mae'r dadansoddi yn yr adroddiad hwn yn mynd yn bellach o lawer.

Mae'r adolygiad yn pwysleisio pa mor bwysig yw cydberthnasau i bobl sy'n derbyn gofal a'u gweithwyr gofal. Ar ei orau, mae gofal cartref yn canolbwyntio ar gydberthnasau. Dywedodd pobl wrthym nad tasgau neu amseroedd sy'n bwysig – mae llesiant cymdeithasol ac emosiynol mor bwysig â llesiant corfforol. Gall pobl sydd ag anghenion gofal a chymorth fod yn unig, ar eu pennau eu hunain, neu'n agored iawn i niwed. Mae angen iddynt ymddiried a hyderu yn eu gweithwyr gofal. Mae'r un peth yn wir am eu teuluoedd, sydd yn aml yn hanfodol i'r trefniadau cymorth cyffredinol mae pobl yn dibynnu arnynt.

Canfu'r adolygiad fod y rhan fwyaf o bobl, y rhan fwyaf o'r amser, yn hapus ac yn gwerthfawrogi'r gofal maent yn ei dderbyn. Mae hyn yn syndod o ystyried sut mae systemau ar gyfer gofal cartref traddodiadol yn cael eu dylunio. Mae'r canfyddiad hwn yn cael ei ddyblygu mewn astudiaethau ac arolygon eraill mewn mannau eraill. Mae'n adlewyrchu ymroddiad gweithwyr gofal rheng flaen a'r rhai sydd yn ôl yn y swyddfa sydd, yn wyneb gofynion sy'n newid bob awr,

yn brysur wrthi'n ceisio sicrhau bod pobl yn derbyn yr ymweliadau sydd eu hangen arnynt.

Fodd bynnag, canfu'r adroddiad hwn hefyd fod canran fach o bobl yn profi gofal gwael. Yn benodol, mae hyn yn ymwneud â dilyniant gwael o ran gweithwyr gofal ac ymweliadau annibynadwy.

Er gwaethaf tâl isel ac amodau gweithio gwael, canfu ein hadolygiad fod y rhan fwyaf o weithwyr gofal yn ysgogedig iawn. Mae ganddynt natur ofalgar ac maent yn pryderu am y bobl maent yn rhoi cymorth iddynt. Yn aml, maent yn mynd 'uwchben a thu hwnt' gan wneud pethau nad ydynt 'ar y rhestr' neu aros yn hwyr a rhoi gofal yn eu hamser eu hunain.

Canfu'r adolygiad hwn fod darparu gofal cartref yn weithrediad cymhleth iawn. Mae ar raddfa enfawr: mae rhyw 14 miliwn awr o ofal yn cael eu comisiynu bob blwyddyn yng Nghymru, sy'n costio bron i chwarter biliwn o bunnoedd. Nid yw'r ffigurau hyn yn cynnwys y llwyth mawr o ofal y telir amdano'n breifat, sy'n cael ei ddarparu'n uniongyrchol gan gynghorau, neu'n cael ei brynu trwy ddefnyddio taliadau uniongyrchol. Mae llawer o fathau gwahanol o ddarparwyr gofal cartref, rhwng microfusnesau bach iawn² a chwmnïoedd rhyngwladol, ac elusennau a chynghorau lleol.

Canfu'r adolygiad fod trefniadau ar gyfer prynu gofal o fewn cynghorau a byrddau iechyd yn amrywiol iawn. Telir cost uchel am hyn o ran y capasiti posibl ar gyfer darparu gofal a chymorth, dyblygu, a gweinyddu aneffeithlon. Canfu'r adroddiad hefyd fod gweithwyr gofal sy'n cael eu cyflogi gan gynghorau'n cael telerau mwy ffafriol. Cydnabyddir bod gwasanaethau sy'n cael eu rhedeg gan gynghorau cryn dipyn yn ddrutach na'r rhai sy'n cael eu rhedeg gan y sector annibynnol.

Canfu'r adolygiad fod diffyg capasiti difrifol ar gyfer darparu gofal a chymorth, a bod y farchnad yn fregus iawn. Mae cost y diffyg capasiti hwn yn uchel iawn ar gyfer unigolion, eu teuluoedd ac awdurdodau cyhoeddus, gyda phwysau cynyddol ynglŷn â throsglwyddo gofal o ysbytai mewn rhai ardaloedd awdurdod lleol. Nid yw'r dulliau cyfredol yn gynaliadwy.

² Mewn ardaloedd yn y DU lle mae'r syniad o microfusnesau yn cael ei ddatblygu, mae hyn yn cyfeirio at gyflogwyr sy'n cyflogi llai nag wyth o bobl, sydd yn aml yn un person neu'n unig fasnachwr.

Mae'r adolygiad yn amlygu dau ffactor sy'n gyrru rhai o'r ymddygiadau yn y system.

- Diffygion cyffredinol yn y gweithlu. Mae hyn yn arwain at ymweliadau'n cael eu 'gwasgu i mewn', yn enwedig yn ystod adegau prysur y dydd. Yn eu tro, mae amseroedd ymweliadau'n cael eu byrhau neu eu 'cwtogi'.
- Gweithredu rheolau caffael ac ariannu'n rhy gaeth. Gall hyn arwain at dueddiad i yrru prisiau i lawr yn y tymor byr, telerau contract cosbol, a'r angen i roi cyfrif am bob ceiniog a warir.

Dengys yr adolygiad hefyd fod rhywbeth sydd yn ei hanfod yn gais syml fel 'Gaf i rywfaent o gymorth gartref?' yn troi yn gymhleth pan fydd mwy a mwy o bobl yn cael eu cynnwys yng nghadwyn gwneud penderfyniadau a darparu gofal. Rhaid bod costau trafod y farchnad brysur, gynhyrchol, ddynamig hon yn uchel iawn ar gyfer awdurdodau lleol sy'n prynu gofal a'r rhai sy'n ei ddarparu. Mae comisiynwyr yn gwneud yr holl fusnes o drefnu gofal cartref yn fwy cymhleth a didraidd trwy ddefnyddio amrywiaeth eang o gontractau, trefniadau ffi, systemau talu a systemau monitro. Nid yw hyn o gymorth ac mae'n rhaid iddo ddod i ben. Fodd bynnag, mae'r adborth a dderbyniwyd gennym yn awgrymu bod pesimistiaeth ynglŷn â chyflawni cysondeb, a gwrthwynebiad i resymoli a safoni yn bodoli. Bydd rhaid wrth arweinyddiaeth gref, benderfynol i roi trefn ar yr helbul hwn.

Mae'r adolygiad hefyd yn tynnu sylw at y ffaith bod gan Gymru, y Deyrnas Unedig (DU) a'r Undeb Ewropeaidd (UE) i gyd rôl ddylanwadol iawn wrth bennu'r cyd-destun mae gofal cartref yn cael ei ddarparu ynddo trwy'r canlynol:

- rhagor o bolisiâu uniongyrchol a newidiadau deddfwriaethol (e.e. rheoleiddio iechyd a gofal cymdeithasol, taliadau uniongyrchol);
- newidiadau anuniongyrchol (megis y cyflog byw cenedlaethol, cyllid ar gyfer hyfforddiant, a rheoliadau caffael a chyflogaeth yr UE).

Mae rhai o'r penderfyniadau diweddar yn cael effaith enfawr ar y sector. Er enghraifft, cyfeiriwyd at y penderfyniad i atal cyllid ar gyfer hyfforddiant galwedigaethol (a gynhelir yn y gweithle) yn 2014 ar gyfer pobl dros 25 oed

yng Nghymru tro ar ôl tro gan bobl y gwnaethom siarad â nhw, oherwydd bod y sector gofal yn dibynnu ar ddenu gweithwyr canol oed.

Felly mae'n bwysig bod canlyniadau unrhyw newidiadau'n cael eu hystyried yn drwyadl mewn perthynas â'r sector gofal cymdeithasol, ac y gwneir y cysylltiadau gan bawb sy'n cyfrannu at y penderfyniadau.

Wrth inni weithredu Deddf Gwasanaethau Cymdeithasol a Llesiant (Cymru) 2014, mae cyfleoedd i symud tuag at ddull sy'n canolbwyntio mwy ar ganlyniadau ar gyfer pobl. Fodd bynnag, y cwestiwn yw a fydd gweithredu rheolau caffael ac ariannu cyfredol yn caniatáu i ddulliau newydd ffynnu. Nid yw'n bosib cael ffordd newydd o feddwl yn un rhan yn unig o'r system.

Mae gan bawb sy'n cymryd rhan yn y gwaith o ddarparu gofal cartref ran i'w chwarae. Canfuom fod y canlyniadau'n fwy tebygol o fod yn realistig ac yn gyflawnadwy pan fydd pobl yn gweithio gyda'i gilydd i ddod o hyd i atebion sy'n seiliedig ar fudd cilyddol a dealltwriaeth, yn enwedig comisiynwyr a darparwyr. Rhaid mai dyma'r man cychwyn. Ar ôl dweud hynny, rydym yn cynnig y meysydd canlynol i'w hystyried.

Y dasg o flaen Llywodraeth Cymru yw creu amodau lle:

- gall gweithlu iechyd a gofal cymdeithasol o ansawdd uchel dyfu a chael ei gynnal;
- gall y busnes o ddarparu gofal cartref ffynnu.

Gall y llywodraeth wneud hyn yn y ffyrdd canlynol:

- Trwy gefnogi'r Bwrdd Comisiynu Cenedlaethol yn y gwaith o yrru alinio rhwng byrddau partneriaeth rhanbarthol a chyrrff comisiynu ymlaen, trwy ddefnyddio trefniadau tendro a chontractio wedi eu symleiddio a'u safoni, a datblygu dull safonol ar gyfer monitro contractau a threfniadau sicrhau ansawdd. Dylai'r trefniadau hyn gynnwys egwyddorion comisiynu moesegol ar gyfer y gweithlu, a chefnogi'r gwaith o ddatblygu systemau contractio sy'n seiliedig ar ganlyniadau ac sy'n rhoi cymhellion er mwyn annog hunanddibyniaeth a darparu dilyniant gofal.

³ Llywodraeth Cymru (2014a) Deddf Gwasanaethau Cymdeithasol a Llesiant (Cymru). Cymru: Llywodraeth Cymru.

- Trwy gefnogi Gofal Cymdeithasol Cymru yn y gwaith o gyflawni strategaeth gweithlu iechyd a gofal cymdeithasol sy'n canolbwyntio ar recriwtio, hyfforddi a datblygu strategol. Rhaid i hyn gynnwys adolygiad o gyllid ar gyfer hyfforddi'r sector hwn, a chyfleoedd ar gyfer creu prentisiaethau ym maes iechyd a gofal cymdeithasol. Heb strategaeth eglur, mae risg sylweddol y bydd y gofynion ar gyfer cofrestru gweithwyr iechyd yn y dyfodol yn lleihau nifer y bobl sy'n gweithio yn y sector ac yn gwaethgu'r problemau cyfredol.
- Trwy ddefnyddio Deddf Rheoleiddio ac Arolygu Gofal Cymdeithasol (Cymru) 2016 yn sail i gyfrifoldebau darparwyr am eu staff.
- Trwy adolygu'r cap ar ffioedd i wneud cyllid ar gael i dalu am ofal ar gyfraddau rhesymol.

- Trwy gefnogi'r gwaith o ddatblygu systemau technoleg a chyfathrebu yng Nghymru sy'n effeithlon ac yn gytûn.
- Trwy annog y gwaith o ddatblygu etholfraint gofal cartref â brand Cymru arno i gefnogi busnesau gofal cartref bach a newydd.

Bydd hyn yn her yn y cyfnod presennol o lymdwr. Fodd bynnag, mae perygl gwirioneddol os nad ydym yn buddsoddi amser ac adnoddau i roi trefn ar y system nawr, bydd costau ar draws y system iechyd a gofal cymdeithasol yn codi'n sylweddol yn y dyfodol. Rydym yn gweld hyn yn digwydd eisoes. Bydd symleiddio a safoni prosesau'n gwneud rhai rhannau o'r system yn fwy effeithlon, a gallai arbed arian, ond ni fydd yn gwneud hyn yn ddigon ynddo ei hun. Mae angen gwneud rhagor o arian ar gael yn y system er mwyn sicrhau bod gweithlu cydnerth a chymwys ar gyfer blynyddoedd y dyfodol.

'Mae'r ffaith bod y llywodraeth yn cynyddu'r isafswm cyflog/cyflog byw ond peidio â chynyddu cyllid ar gyfer gofal cartref yn peri her. Credaf y bydd yn peri llawer o broblemau yn y diwydiant, a dw i'n pryderu y bydd problem fawr ym maes iechyd a gofal cymdeithasol yn gyffredinol. Mae llawer o becynnau gofal yn cael eu cynnig i asiantaethau ar hyn o bryd, ond nid oes neb yn gallu ymgymryd â'r pecynnau hyn oherwydd yr un problemau. Mae broceriaid yn ffonio tro ar ôl tro i geisio rhoi'r pecynnau hyn ar waith ond yn methu gwneud.' (Darparwr)

Mae'r tasgau ar gyfer byrddau partneriaeth rhanbarthol, llywodraeth leol a byrddau iechyd lleol fel a ganlyn:

- Rhoi egwyddorion Deddf Gwasanaethau Cymdeithasol a Llesiant (Cymru) 2014 ar waith, yn enwedig ar gyfer canlyniadau llesiant a gofal integredig (cydgysylltiedig).
- Sicrhau bod gweithlu lleol sy'n ddibynadwy ac o ansawdd uchel.
- Datblygu dulliau mwy cyson ac effeithlon ar gyfer comisiynu, caffael a sicrhau ansawdd ar draws cynghorau a byrddau iechyd.

Gellir gwneud hyn yn y ffyrdd canlynol.

- Trwy hyrwyddo'r defnydd o wasanaethau hyblyg sy'n seiliedig ar ganlyniadau, a symud i ffwrdd o system sy'n seiliedig ar 'amser a thasgau'. Rhaid datrys y tyndra mewnol rhwng gofynion tendro ac anfonebu, a darpariaeth gofal a chymorth sy'n hyblyg ac yn canolbwyntio ar yr unigolyn. Dylai pob awdurdod comisiynu benodi swyddog sy'n gyfrifol am gomisiynu gofal a chymorth, ac sydd â'r awdurdod i fod â'r cyfrifoldeb cyffredinol ar draws gwasanaethau cymdeithasol, adrannau caffael ac adrannau cyllid.
- Trwy ddefnyddio ffyrdd mwy effeithlon o weithio, wedi eu safoni, yn unol â chanllawiau gan y Bwrdd Comisiynu Cenedlaethol.
- Trwy annog mwy o bobl i ddefnyddio taliadau uniongyrchol trwy dalu cyfradd resymol, darparu cymorth effeithiol, a negodi telerau ffafriol gan y sector ar gyfer pobl sy'n defnyddio taliadau uniongyrchol.

- Trwy wneud y gadwyn ar gyfer gwneud penderfyniadau a darparu gwasanaeth yn symlach o lawer, er mwyn ymgysylltu â darparwyr posibl wrth lunio pecynnau gofal ar yr adeg gynharaf posibl, yn unol â dymuniadau pobl ac mewn unrhyw adolygiadau. Yn benodol, dylent roi sylw i'r broses drosglwyddo ar ôl chwe wythnos o ailalluogi wedi'i ddarparu gan wasanaethau mewnol cynghorau eu hunain.
- Trwy sicrhau bod pecynnau gofal a chymorth yn cael eu hadolygu mewn modd amserol ac yn canolbwyntio ar yr unigolyn, a bod pecynnau gofal a chymorth yn cael eu cynyddu neu eu lleihau'n brydlon pan fydd angen.
- Trwy sicrhau bod gwasanaethau'n cael eu comisiynu ar sail cynaliadwyedd tymor hir y gwasanaethau, nid y pris.
- Trwy wneud trefniadau lleol i gysylltu asiantaethau gofal cartref â gwasanaethau iechyd a gofal cymdeithasol lleol a rhwydweithiau cymunedol.

Mae'r Bwrdd Comisiynu Cenedlaethol eisoes yn gweithredu rhai mentrau i gyflwyno ffyrdd gwell o gomisiynu ar draws Cymru. Mae gofal cartref yn fusnes mawr ac mae'n cynnwys lefelau uchel o wariant cyhoeddus. Bydd rhoi ffyrdd mwy effeithlon, cynaliadwy o ddarparu gofal, sydd wedi eu safoni a'u symleiddio, yn gofyn am arweinyddiaeth a chefnogaeth gref gan brif swyddogion, aelodau etholedig ac aelodau o fyrdau iechyd.

Mae'r tasgau ar gyfer darparwyr gofal cartref annibynnol fel a ganlyn:

- sicrhau bod gofal yn seiliedig ar gydberthnasau o ansawdd uchel
- dilyn egwyddorion Deddf Gwasanaethau Cymdeithasol a Llesiant (Cymru) 2014, yn enwedig i gefnogi pobl i ddod yn fwy hunanddibynadwy
- dod o hyd i ffyrdd o feithrin cydberthnasau ar sail hyder ac ymddiriedaeth â phobl sy'n defnyddio gwasanaethau ac, yn bwysig, y rhai sy'n eu comisiynu
- gwneud eu prosesau mewnol mor effeithlon ag y bo modd.

Gellir gwneud hyn yn y ffyrdd canlynol.

- Trwy ganolbwyntio yn ddi-baid ar wneud trefniadau a strwythuro timau, er mwyn sicrhau dilyniant o ran gweithwyr gofal, a gwneud yn siŵr bod digon o amser teithio'n cael ei gynnwys mewn amserlenni.
- Trwy wneud yn siŵr bod cyfathrebu da pan fydd ymweliadau'n cael eu hoedi, yn enwedig â phobl sy'n debygol o fod yn bryderus.
- Trwy fanteisio i'r eithaf ar systemau technoleg gwybodaeth a chyfathrebu.
- Trwy ddatblygu systemau sicrwydd sy'n ddibynadwy ac yn ystyrlon y mae pobl sy'n

defnyddio a chomisiynu gwasanaethau'n hyderu ynddynt.

- Trwy ddatblygu trefniadau arloesol newydd i ddilyn egwyddorion Deddf Gwasanaethau Cymdeithasol a Llesiant (Cymru) 2014, annog hunanddibynadwyedd, a chynnwys gwasanaethau cymunedol lleol.
- Trwy ddarparu amodau gwaith moesegol a chymorth effeithiol ar gyfer staff.

Golwg ar y dyfodol

Mae'r adolygiad hwn yn ystyried sut roedd trefniadau'n gweithio yn 2015–16. Fodd bynnag, mae'r byd yn newid yn barhaus, ac mae newidiadau yn yr arfaeth ar gyfer y gwaith o ddarparu gwasanaethau iechyd a gofal cymdeithasol yn sylweddol yn ystod y blynedd nesaf. Pan fyddwn yn datblygu unrhyw strategaeth, fe ddylem ddisgwyl cynnwys y newidiadau canlynol.

- Bydd newidiadau sylweddol i'r galw am ofal. Mae hyn yn cynnwys newidiadau i gymhlethdod a maint y gofal sydd ei angen ar bobl, ac i ddisgwyliadau pobl ynglŷn â'r gofal maent yn ei dderbyn.
- Bydd newidiadau sylweddol i'r gweithlu sydd ar gael. Mae hyn yn cynnwys newidiadau i ddemograffeg y gweithlu, ei ddisgwyliadau, a dylanwad yr economi ehangach. Gallai gadael yr UE fod yn arwyddocaol iawn, yn enwedig mewn perthynas â chynorthwyr personol a gofalmwr preifat – y gweithlu gofal cartref 'cudd'. Gallai hyn godi'r galw ar y sector traddodiadol.
- Bydd Deddf Gwasanaethau Cymdeithasol a Llesiant (Cymru) 2014 yn newid diwylliant gofal a chymorth yng Nghymru, ac yn newid disgwyliadau pobl ac yn rhoi'r potensial ar gyfer rhagor o integreiddio rhwng iechyd a gofal cymdeithasol.
- Bydd lefelau uwch o ymyrraeth 'feddygol' yn cael eu cynnal gan weithwyr gofal cartref, a bydd gwasanaethau nyrsio a leolir yn y gymuned yn dod i'r amlwg.
- Bydd rhagor o gyfleoedd i ddefnyddio teleofal, teleiechyd a thelegyfathrebu. Gallai hyn leihau'r angen am ymweliadau i fonitro gweithwyr gofal a darparwyr gofal yn eu gwaith.
- Bydd rhagor o dechnoleg ddigidol yn cael ei defnyddio nid yn unig i leihau costau swyddfa gefn, ond hefyd i alluogi pobl i gaffael gofal. Bellach mae apiau'n cael eu defnyddio yn y DU er mwyn i bobl gaffael gofalmwr yn uniongyrchol, ac mae'r defnydd ohonynt yn debygol o gynyddu yn esbonyddol fel sydd wedi digwydd mewn meysydd eraill (e.e. tacsis).
- Mae'n debygol y bydd trefniadau comisiynu rhanbarthol yn newid.
- Mae'n debygol y bydd y trefniadau cyllid ar gyfer gofal cymdeithasol a'r GIG yn newid. Mae'n bosibl y bydd cyllidebau cydgyfranedig ar gyfer gofal preswyl (o 2018) yn cael eu hystyried ar gyfer ffurfiau eraill o ofal.

Mae angen archwilio'r ffactorau hyn yn ofalus a'u deall. Dylai'r strategaeth ar gyfer gofal cartref fanteisio i'r eithaf ar y cyfleoedd a nodi unrhyw fygythiadau. Yn wir, fe ddylai ddylanwadu ar newid trwy helpu i ffurfio'r dyfodol a chreu'r amgylchiadau y gall gofal cartref a chymorth o ansawdd uchel ffynnu ynddynt.